

Rekenhof

Dienst Vreemdelingenzaken

Behandeling van aanvragen voor gezinshereniging:
opvolging 2021 en 2023 van de aanbevelingen

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Brussel, oktober 2023

Rekenhof

Dienst Vreemdelingenzaken

Behandeling van aanvragen voor gezinshereniging:
opvolging 2021 en 2023 van de aanbevelingen

1	Context	3
2	Initiële audit van 2020	4
3	Opvolgingsmethode	5
4	Uitgevoerde aanbevelingen	6
4.1	Normen en beheersing van het proces voor de behandeling van de aanvragen	6
4.2	Samenwerking tussen de DVZ en zijn externe partners	13
5	Conclusies	17

Dienst Vreemdelingenzaken – Behandeling van aanvragen voor gezinshereniging: opvolging 2021 en 2023 van de aanbevelingen

In januari 2020 onderzocht het Rekenhof in welke mate de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) de processen om de aanvragen voor gezinshereniging te behandelen beheerste. Het Rekenhof onderzoekt nu in twee opvolgingen (van 15 augustus 2021 en 30 april 2023) of zijn aanbevelingen van 2020 werden uitgevoerd.

Drie jaar na de initiële audit schat het Rekenhof dat van de 26 aanbevelingen van 2020 er zes zijn uitgevoerd, er vijftien in uitvoering zijn en er vijf niet werden uitgevoerd.

De DVZ heeft de termijnen waarbinnen de visumaanvragen worden behandeld meer onder controle en heeft ook de samenwerking met zijn partners verbeterd. De FOD Buitenlandse Zaken van zijn kant verbeterde de monitoring van de diplomatieke posten dankzij een globaal instrument dat hun prestaties en werklust evalueert.

Het Rekenhof had in 2020 aanbevolen de rechtsregels aan te vullen die de gezinshereniging omkaderen. Ondanks de vooruitgang bij de codificatie van de wet- en regelgeving met betrekking tot migratie, is het werk nog niet afgerond. Het Rekenhof beval de DVZ ook aan de uitreiking van verblijfsvergunningen aan personen met recht op gezinshereniging op het Belgische grondgebied, beter onder controle te houden. Het merkte onder meer op dat het aantal verblijfsvergunningen dat automatisch wordt afgeleverd, zonder onderzoek van de aanvraag, niet kon worden gekwantificeerd. Intussen worden vergunningen niet meer automatisch uitgereikt, maar de DVZ slaagt er vooralsnog niet in de gemiddelde behandelingstermijn te bepalen. Het Rekenhof herhaalt daarom zijn aanbevelingen, die nog steeds onvoldoende zijn doorgevoerd.

1 Context

Gezinshereniging is een procedure van opvang en verblijf die aan vreemdelingen de mogelijkheid biedt zich onder bepaalde voorwaarden te vervoegen bij een familielid dat in België verblijft. Vreemdelingen die toegang willen krijgen tot het Belgische grondgebied, moeten houder zijn van een paspoort en een visum, tenzij internationale akkoorden hen vrijstellen van het ene of het andere. Voor onderdanen van de Europese Unie volstaat een identiteitskaart.

De eerste fase van de gezinshereniging (toegang tot het Belgische grondgebied) vangt aan in het land van herkomst van de kandidaat voor de gezinshereniging. Ze vindt plaats bij de Belgische diplomatieke post van het land van herkomst, vóór aankomst in België, en betreft de visumaanvraag. Ze is enkel nodig indien een visum is vereist.

De tweede fase van de gezinshereniging (verblijf) wordt in België behandeld door het gemeentebestuur, na aankomst op het grondgebied. Bij zijn aankomst moet de vreemdeling zich immers laten registreren in de gemeente waar hij zal verblijven. De machtiging tot verblijf wordt concreet bij de afgifte van een verblijfsvergunning door de DVZ.

De aanvragen voor gezinshereniging worden onderzocht door de dienst Gezinshereniging van de afdeling Toegang & Verblijf van de DVZ, die een algemene directie is van de FOD Binnenlandse Zaken. De Directie-Generaal Consulaire Zaken (DGC) van de FOD Buitenlandse Zaken komt tussen voor de toekenning van het visum in de eerste fase van de gezinshereniging.

2 Initiële audit van 2020

In zijn initiële auditverslag van 8 januari 2020 aan het federale parlement onderzocht het Rekenhof het normenkader, de mate waarin de Staat het gezinsherenigingsproces onder controle had en de samenwerking tussen de DVZ en zijn partners, en meer in het bijzonder de FOD Buitenlandse Zaken.

Het Rekenhof stelde vast dat de rechtsregels (wet en besluiten) moesten worden vervolledigd, onder meer door de wet en de regelgeving inzake migratie te codificeren zoals aangekondigd in 2014, en door de verklaring die is opgenomen in de wet van 18 december 2016 goed te keuren, waarmee vreemdelingen aangeven dat ze de fundamentele waarden en normen van de samenleving begrijpen en dat ze ernaar zullen handelen. Het uitblijven van een akkoord tussen de gemeenschappen over de inhoud van deze verklaring bemoeilijkt de uitvoering van deze maatregel.

Ondanks de verlenging van sommige wettelijke termijnen voor de behandeling van dossiers in 2016 is het aantal ambtshalve toegekende visums in 2018 gestegen (311 tegenover 72 in 2017). Die ambtshalve toekenningen kwamen er nadat de DVZ de onderzoekstermijn had overschreden.

Wat de verblijven betreft, kon de DVZ niet becijferen hoeveel ambtshalve afleveringen wegens niet-behandeling er waren geweest. In een beperkte steekproef van een vijftigtal dossiers stelde het Rekenhof vast dat op twaalf dossiers, minstens één verblijf ambtshalve was toegekend, bijna één dossier op vier dus. Die ambtshalve afleveringen kunnen echter leiden tot een definitieve verblijfsvergunning zonder verder onderzoek. De aanvragen voor vernieuwing (7.170 duurzame verblijfskaarten voor Belgische of Europese gezinsherenigers in 2018) werden immers bij gebrek aan personeel niet meer onderzocht.

Ook stelde het Rekenhof vast, op het vlak van de verblijven, dat de dossiers gebrekkig worden opgevolgd. Bovendien liet de DVZ in het geval van toekenning van een verblijf, systematisch de wettelijk bepaalde behandelingstermijn verstrijken. Enkel bij weigeringen om een verblijf toe te kennen, deelde hij zijn beslissing mee aan de gemeenten. Die werkwijze is strijdig met de goede bestuurspraktijken en verhindert dat positieve beslissingen, toekenning van het verblijfsrecht dus, kunnen worden geregistreerd en onderscheiden van beslissingen die ambtshalve, zonder dossieronderzoek dus, werden genomen.

De DNA-procedure biedt aanvragers van visums voor gezinshereniging de mogelijkheid om hun verwantschapsband met de gezinshereniger aan te tonen aan de hand van een DNA-test. Volgens het Rekenhof moeten de overheidsopdrachten van de betrokken dienstverleners en leveranciers worden verlengd met naleving van het algemene mededingingsbeginsel.

Over het algemeen waren de globale evaluaties door de DVZ van de werkzaamheden van de gemeentebesturen goed, ook al brachten ze een aantal recurrenente problemen aan het licht. Bij de

behandeling van de verblijfsdossiers kon de DVZ immers weinig druk uitoefenen om de foutieve praktijken te corrigeren.

Het Rekenhof was ten slotte van oordeel dat de monitoring van de diplomatieke posten door de FOD Buitenlandse Zaken moest worden uitgevoerd op grond van een meer doorgedreven risico-analyse. Ook moesten er garanties komen dat het controledomein beter werd afgedekt (alle diplomatieke posten). De FOD moest een effectieve opvolging van de diplomatieke posten garanderen nadat ze werden gecontroleerd, en performantie-indicatoren uitwerken.

3 Opvolgingsmethode

Het Rekenhof voerde op 15 augustus 2021 een eerste opvolging uit van de aanbevelingen die het in zijn initiële audit van 2020 had geformuleerd. Vervolgens maakte het een tweede stand van zaken op van de uitvoering ervan op 30 april 2023.

Het Rekenhof heeft de DVZ (FOD Binnenlandse Zaken) en de FOD Buitenlandse Zaken op 5 april 2023 gecontacteerd per mail om een gedocumenteerde stand van zaken op te maken van de uitvoering van zijn aanbevelingen. Het heeft op 9 en 14 juni alsook op 4 juli 2023 bijkomende inlichtingen opgevraagd. Het ontving alle antwoorden en de gevraagde bijkomende informatie op 12 en 22 juni, en op 5 juli 2023.

Op 17 juli 2023 werd een eerste versie van dit opvolgingsverslag verstuurd naar de geauditeerde instellingen en naar de beleidscellen van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Buitenlandse Zaken, met het oog op het tegensprekelijke debat. Hun eventuele commentaar werd verwacht tegen 18 augustus 2023. De DVZ en de beleidscel van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie antwoordden op 10 en 11 augustus. Op 22 augustus lieten de FOD Buitenlandse Zaken en de kabinetschef van de minister van Buitenlandse Zaken weten geen opmerkingen te hebben over het ontwerpverslag. Op 29 augustus en op 13 september werden nog bijkomende inlichtingen opgevraagd bij de DVZ, die respectievelijk op 11 en op 14 september antwoordde op die verzoeken.

Het Rekenhof heeft die antwoorden onderzocht en er rekening mee gehouden bij de opmaak van dit verslag.

Dit verslag is gebaseerd op een vereenvoudigde opvolging die uitgaat van de verklaringen van de administratie en de documenten die ter ondersteuning daarvan werden verstrekt. Het Rekenhof heeft geen auditwerkzaamheden verricht (zoals gesprekken, tests en grondige analyse van documenten) om de kwaliteit van de ontvangen documenten en de acties die werden ondernomen te beoordelen.

Het Rekenhof heeft de uitvoering van elke aanbeveling uit zijn initiële audit van 2020 geëvalueerd. Het kende daarbij een kleurcode toe aan elke aanbeveling afhankelijk van de mate waarin ze werd uitgevoerd:

	Volledig uitgevoerd
	In uitvoering
	Niet uitgevoerd

Naast elke aanbeveling staat vermeld aan wie ze is gericht.

4 Uitgevoerde aanbevelingen

Bij zijn eerste opvolging van 15 augustus 2021 stelde het Rekenhof vast dat van de 26 aanbevelingen uit zijn initiële auditverslag van 2020, vijf aanbevelingen volledig waren uitgevoerd (aanbevelingen 6, 12, 18, 22, 23) en er veertien gedeeltelijk waren uitgevoerd, of nog werden opgevolgd (aanbevelingen 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 26). Voor zeven aanbevelingen ten slotte werd nog geen enkele maatregel genomen (aanbevelingen 1, 8, 16, 19, 21, 24, 25).

Bij zijn tweede stand van zaken op 30 april 2023 heeft het Rekenhof de 26 aanbevelingen uit het initiële verslag opnieuw onderzocht.

Het Rekenhof splitst zijn onderzoek hierna op in twee punten: normen en beheersing van het proces voor de behandeling van gezinsherenigingaanvragen (punt 4.1) en samenwerking tussen de DVZ en zijn externe partners (punt 4.2).

4.1 Normen en beheersing van het proces voor de behandeling van de aanvragen

Aanbeveling 1

De gemeenschappen ertoe aanzetten de fundamentele waarden en normen van de Belgische samenleving te definiëren waarnaar de kandidaten voor gezinshereniging zullen moeten handelen, opdat de controle van hun integratie in de Belgische samenleving in de praktijk kan worden gebracht

DVZ

De DVZ is van oordeel niet rechtstreeks bevoegd te zijn om te onderhandelen over een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen. Het Rekenhof is echter van oordeel dat het de taak is van de DVZ om de gemeenschappen erop te wijzen hoe belangrijk het is de fundamentele waarden en normen van de Belgische samenleving te bepalen. Het is immers in het licht van die waarden en normen dat de integratie van vreemdelingen kan worden geëvalueerd.

De staatssecretaris bevestigt dat de verplichting die in 2016 op federaal niveau werd ingevoerd (namelijk om de zogeheten nieuwkomersverklaring te ondertekenen) pas effectief kan worden uitgevoerd als de gemeenschappen de inhoud van die verklaring omschrijven in een samenwerkingsakkoord. De gemeenschappen zijn het echter nog niet eens kunnen worden over de inhoud. De staatssecretaris heeft daar al op gewezen in een antwoord op parlementaire vragen maar aangezien de problematiek gekend is bij de gemeenschappen en het om een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen onderling gaat, is de bevoegdheid van de staatssecretaris ter zake erg beperkt.

Aanbeveling 2

De codificatie realiseren die de staatssecretaris voor Asiel en Migratie aankondigde in zijn algemene beleidsnota van 28 november 2014, om de kwaliteit van de wettekst te verbeteren

DVZ

Een onafhankelijke commissie van experts werkt sinds 5 maart 2021 op die codificatie van de wet- en regelgeving inzake migratie. Ze wordt daarin bijgestaan door een werkgroep waarvan de leden afkomstig zijn van de vier instanties die bevoegd zijn voor migratie- en asielkwesties (de DVZ, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Fedasil en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen). Ook het advies van de externe partners van de DVZ werd gevraagd.

Die Commissie Migratiewetboek heeft richtlijnen opgesteld, die zijn goedgekeurd door de ministerraad van 4 februari 2022¹. Het redactiewerk is momenteel bezig.

In haar antwoord stelt de staatssecretaris dat de commissie van experts ook een ruime bevraging organiseerde bij een honderdtal actoren van het middenveld en andere instanties. Bepaalde delen van het Migratiewetboek zijn al besproken in een interkabinettenwerkgroep en zullen op korte termijn worden voorgelegd aan de ministerraad.

Aanbeveling 3

De wettelijke termijn voor de behandeling van verblijfsaanvragen met het oog op gezinshereniging met buitenlandse herenigers terugbrengen tot zes maanden, zoals de Europese Commissie heeft aanbevolen

DVZ

De DVZ wijst erop dat een wijziging van de termijn waarbinnen beslissingen over verblijfsaanvragen voor gezinshereniging worden genomen, een politieke beslissing is die een wijziging impliceert van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. De DVZ is van mening dat deze aanbeveling waarschijnlijk zal worden beoordeeld in het kader van de werkzaamheden van de Commissie Migratiewetboek.

In haar antwoord benadrukt de staatssecretaris dat de huidige wettelijke behandelingstermijnen conform het Europeesrechtelijke kader zijn en dat het om maximale behandelingstermijnen gaat: de DVZ streeft dus in alle gevallen naar een zo kort mogelijke effectieve behandelingstermijn van een dossier. Gezien de grote aantallen aanvragen om gezinshereniging is het volgens de staatssecretaris op dit moment echter niet haalbaar om een kortere wettelijke maximale behandelingstermijn in te voeren. Een wettelijke maximale behandelingstermijn die korter is dan Europeesrechtelijk verplicht, zou bovendien de flexibiliteit ondergraven tijdens de piekmomenten van aanvragen voor gezinshereniging.

Hoewel de termijn van negen maanden strookt met het Europeesrechtelijke kader, herinnert het Rekenhof eraan dat die termijn volgens de Europese Commissie enkel te verantwoorden valt als de werklast uitzonderlijk de administratieve capaciteit overstijgt of als de aanvraag een diepgaander onderzoek vereist. Het Rekenhof is van oordeel dat de overheid haar capaciteit moet aanpassen zodat elke aanvraag “*onmiddellijk en zonder onnodige vertraging*” wordt behandeld².

Aanbeveling 4

Alle dossiers met visumaanvragen die de diplomatieke posten voorleggen, tijdig behandelen

DVZ

De DVZ benadrukt dat zijn dienst Gezinshereniging voor een tijdige behandeling afhankelijk blijft van de datum waarop de diplomatieke en consulaire posten de visumaanvragen versturen. Hij is echter van mening dat het aantal visums dat is verleend wegens termijnoverschrijding intussen onder controle is. Dit blijkt ook uit de cijfers van de afgelopen jaren.

¹ FOD Kanselarij, Ministerraad, 4 februari 2022, *Conceptnota voor het Migratiewetboek*, <https://news.belgium.be>.

² Zie Europese Commissie, *Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement betreffende richtsnoeren voor de toepassing van richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging*, 3 april 2014, p. 10, punt 3.3, www.europarl.europa.eu.

Visumaanvragen en definitieve beslissingen (inclusief ambtshalve toegekende visums wegens termijnoverschrijding)

Jaar	Te behandelen visumaanvragen	Definitieve beslissingen					
		Totaal (a)	Toegekende visums			Ambtshalve toegekende visums (termijnoverschrijding) (c)	
			Totaal (b)	% (b/a)	Totaal	% (c/b)	
2019	17.133	15.700	10.043	64,0%	301	3,0%	
2020	11.439	12.848	8.170	63,6%	339	4,4%	
2021	16.143	17.743	12.228	68,9%	53	0,4%	
2022	20.470	17.363	11.079	63,8%	68	0,6%	

Bron: Rekenhof, op basis van de gegevens van de DVZ

Het Rekenhof stelt een aanzienlijke daling van het aantal ambtshalve toegekende visums vast. Er moet echter nog steeds gestreefd worden naar een tijdige behandeling van alle dossiers. Voorts hebben de behandelingstermijnen de neiging om langer te worden en zal de inhaalbeweging die kon worden gemaakt dankzij de lockdown ingevolge de pandemie en de versterking door andere diensten die gezien de situatie minder werk hadden, binnenkort uitdoven. De wachttijden bedroegen twee maanden en 1,75 maanden³ in september 2020 (de kortste wachttijden van augustus 2020 tot maart 2023). In maart 2023 was dit zes en vijf maanden (de langste over dezelfde periode).

Aanbeveling 5

Ervoor zorgen dat de aanvragen voor verblijf en voor vernieuwing van verblijfsvergunningen beter worden onderzocht binnen de vooropgestelde termijnen

DVZ

De DVZ wijst erop dat het opheffen van de COVID-19-maatregelen de procedure geleidelijk aan heeft genormaliseerd en de achterstand op het vlak van te behandelen verblijfsaanvragen en aanvragen voor verlenging fors heeft doen oplopen. Dat is te wijten aan een combinatie van twee factoren: de toename van het aantal aanvragen die gemeentebesturen opsturen en het geleidelijk aan wegvallen van de hulp vanwege personeel van andere diensten tijdens de COVID-19-crisis. De DVZ benadrukt ook afhankelijk te zijn van de datum waarop de gemeentebesturen de verblijfsaanvragen opsturen.

Het Rekenhof stelt vast dat de DVZ nog steeds niet in staat is de gemiddelde termijn die zijn dienst Gezinshereniging nodig heeft om verblijfsaanvragen te behandelen, mee te delen. Het Rekenhof stelt bovendien vast dat de achterstand, die bestaat uit verblijfsaanvragen en te klasseren of te behandelen stukken, toeneemt: van 11.197 eind 2020, is de achterstand gestegen tot 17.028 eind 2021 (+52,1 %) en tot 23.879 eind 2022 (+40,2 %). In zijn antwoord wijst de DVZ erop dat de

³ Respectievelijk voor de dossiers van gezinshereniging met een niet EU-onderdaan (artikel 10 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied en het verblijf van vreemdelingen) en voor de dossiers van gezinshereniging met een Belg of burger van de EU (artikel 40ter van diezelfde wet).

situatie de laatste maanden echter verbeterd is en dat de achterstand werd herleid tot 22.149 stukken eind juli 2023.

In zijn antwoord benadrukt de DVZ ook dat hij vooruitgang heeft geboekt bij de behandeling van verblijfsaanvragen en aldus bijdraagt tot een beter migratiebeheer met naleving van de nationale en Europese rechtspraak. In juni 2023 werd bijvoorbeeld afgesproken dat de DVZ alle verblijfsaanvragen zou behandelen die werden ingediend door gezinsleden van buiten de EU, waardoor een eind kwam aan de procedure van het stilzwijgend akkoord die werd toegepast wanneer de gemeentebesturen geen instructies van de DVZ ontvingen binnen de zes maanden na de aanvraag. Ingevolge de nieuwe instructies die ze kregen, reiken de gemeentebesturen een kaart uit die één maand geldig is en contacteren ze de DVZ als ze geen beslissing hebben ontvangen op het einde van de wettelijke termijn. De dienst Verblijf creëert dan onmiddellijk een deeltaak in de applicatie voor dossierbeheer en gaat daar prioritair mee aan de slag: elke aanvraag wordt dan in de volgende dagen behandeld. Er wordt telkens een positieve of een negatieve beslissing genomen, ook indien de termijn verstreken is. De DVZ doet geen beroep meer op de stilzwijgende akkoorden en verwijst daarvoor naar de rechtspraak, die de wettelijke grondslag ervan in vraag had gesteld⁴. Uit een statistische tabel die de DVZ onlangs opstelde, blijkt voor juli 2023 dat 88 beslissingen werden genomen nadat de wettelijke termijn van zes maanden was verstreken (49 positieve beslissingen en 39 negatieve beslissingen). Daarvan hadden er 87 betrekking op aanvragen die niet toekwamen bij de DVZ, die dus van oordeel is dat de overschrijding van de wettelijke termijn niet aan hem kan worden toegeschreven.

De DVZ stelt tot slot dat aanvragen tot verlenging van verblijfsvergunningen nu binnen twee maanden worden behandeld.

Het Rekenhof stelt vast dat een aangepaste procedure is ingevoerd om komaf te maken met de stilzwijgende akkoorden. Er zijn echter nog altijd beslissingen die niet binnen de reglementaire termijnen worden genomen: zo is in augustus 2023 het aantal beslissingen dat na de termijn werd genomen gestegen in vergelijking met de voorgaande maand (145 beslissingen, waarvan 89 positieve en 56 negatieve).

In haar antwoord benadrukt de staatssecretaris dat de recent ingevoerde monitoring aantoont dat de gevallen waarin een beslissing wordt genomen buiten de wettelijke behandelingstermijn en die aan de DVZ te wijten zijn, uitzonderlijk zijn in vergelijking met de totaliteit aan behandelde dossiers. Bovendien blijft de DVZ inzetten op sensibilisering en op een verbeterde samenwerking met de gemeenten om dossiers tijdig doorgestuurd te krijgen, opdat de behandelingstermijnen gerespecteerd kunnen worden.

Het Rekenhof neemt akte van de inspanningen van de DVZ om de procedure voor het onderzoeken van verblijfsaanvragen te verbeteren. Zoals de staatssecretaris benadrukt, is het volgens het Rekenhof prioritair dat de gemeentebesturen de dossiers snel doorsturen, zodat de DVZ de controle tijdig kan uitvoeren.

---

⁴ Artikel 52 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen; Hof van Justitie van de Europese Unie, arrest C-246/17 van 27 juni 2018 in de zaak Ibrahim Diallo tegen de Belgische Staat, <https://curia.europa.eu>; Raad van State, arrest nr. 255.275 van 15 december 2022, www.raadvst-consetat.be.

Aanbeveling 6

Indicatoren bepalen om termijnenoverschrijdingen te vermijden wanneer verblijfsaanvragen worden onderzocht

DVZ

Zoals al eerder werd aangegeven, werken de medewerkers van de DVZ voortaan op basis van deeltaken die in het IT-procesbeheersysteem zijn aangemaakt. Op die manier kunnen ze verblijfsaanvragen in chronologische volgorde sorteren en behandelen, onder voorbehoud van eventuele door de hiërarchie vastgestelde prioriteiten. De DVZ geeft aan dat hij alle verblijfsaanvragen van gezinsleden van niet-EU-onderdanen die hij ontvangt, behandelt. Wat verblijfsaanvragen van familieleden van EU-burgers betreft, zijn gemeentebesturen gemachtigd om aanvragen van echtgenoten en minderjarige kinderen (de meeste aanvragen dus) te behandelen, terwijl de DVZ het merendeel van de andere aanvragen behandelt. Precieze cijfers over het aantal niet tijdig behandelde aanvragen kon de DVZ echter niet geven.

In zijn antwoord verklaart de DVZ dat hij sinds juli 2023 statistieken heeft opgesteld over het aantal termijnenoverschrijdingen bij beslissingen over niet-Europese gezinsherenigers. Het Rekenhof is van oordeel dat die nieuwe statistieken een stap vooruit zijn, maar dat er meer precieze statistieken voorhanden zouden moeten zijn over de behandelingstermijnen van alle aanvragen, om de evolutie ervan te kunnen opvolgen en stap voor stap de behandelingstermijnen te kunnen verminderen.

Aanbeveling 7

Het systeem van de stilzwijgende positieve beslissingen over verblijven afschaffen om tegemoet te komen aan de goede bestuurlijke praktijken, en de voorwaarden voor dat verblijf controleren

DVZ

De DVZ benadrukt dat het wijzigen van de gevolgen van het uitblijven van een beslissing binnen de wettelijke termijn een politieke beslissing is. Volgens hem zal die aanbeveling, net als [aanbeveling 3](#), waarschijnlijk worden geëvalueerd in het kader van de werkzaamheden van de eerder genoemde Commissie Migratiewetboek (zie commentaar bij [aanbeveling 2](#)).

Zoals al werd vermeld, stelt de DVZ in zijn antwoord dat hij in juni 2023 de beslissing nam om altijd een beslissing te versturen (positief of negatief), ook al is de termijn niet nageleefd. De DVZ volgt aldus recente rechtspraak⁵ die stelt dat de procedure van de stilzwijgende positieve beslissingen niet kan worden vastgelegd bij koninklijk besluit op basis van artikel 42 van de wet van 15 december 1980. Het Rekenhof stelt echter vast dat de DVZ die nieuwe werkwijze heeft ingevoerd zonder dat die wet of het koninklijk besluit van 8 oktober 1981, en meer in het bijzonder artikel 52, geamendeerd werden.

Aanbeveling 8

Periodiek een steekproef dossiers onderzoeken en de kwaliteit van de dossierverwerking opvolgen aan de hand van indicatoren

DVZ

De DVZ oppert dat hij niet over de middelen beschikt om een periodieke structurele analyse van een steekproef van dossiers uit te voeren, afgezien van een van de twee diensten die zich bezighouden met verblijfsvergunningen, die regelmatig steekproeven controleert. De werkzaamheden van zijn dienst Gezinshereniging daarentegen worden volgens de DVZ dagelijks verschillende

5 Hof van Justitie van de Europese Unie, arrest [Diallo](#), op. cit.; Raad van State, arrest nr. [255.275](#), op. cit.

keren gecontroleerd, via de analyse van klachten die de DVZ rechtstreeks ontvangt, via de infodesk, de hiërarchie of de staatssecretaris. Daarna volgen regelmatig interne feedback en instructies.

In zijn antwoord stelt de DVZ nog dat hij weliswaar geen controle uitvoert op steekproeven, maar dat hij tussen 100 en 200 vragen per maand behandelt (informatievragen over de procedures en de behandelingstermijnen, vragen om beslissingen toe te lichten, officieuze vragen tot herziening). De opvolging daarvan maakt het mogelijk de termijnen en, vooral, de kwaliteit van de behandeling te controleren (naleving van de wettelijke bepalingen en kwaliteit van de motiveringen). Over alle tekortkomingen, vergissingen en verkeerde interpretaties van de wettelijke bepalingen wordt individueel feedback gegeven aan de dossierbeheerder, ofwel wordt er een algemene nota over opgesteld voor de gehele dienst. Het is de bedoeling de aandacht van de medewerkers erop te vestigen of zelfs de administratieve werkwijze bij te sturen.

Aanbeveling 9

Het proces voor de herziening van beslissingen harmoniseren in de diensten en documenteren om het beter te beheersen

DVZ

Het intranet van de dienst Gezinshereniging wordt regelmatig bijgewerkt, zodat de medewerkers permanent toegang hebben tot actuele informatie over werkinstructies en rechtspraak. De DVZ is ook van plan – sinds 2021 al – om een tweetalige cel Quality control op te richten, waar de medewerkers terecht kunnen met al hun vragen over de rechtspraak en de toepassing van het wetboek van internationaal privaatrecht. Dit zal ervoor zorgen dat processen en beslissingen worden geharmoniseerd. In afwachting van voldoende extra personeel om dit project uit te voeren, analyseren de medewerkers nu al arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen om de kwaliteit van de door de dienst genomen beslissingen te verbeteren en te harmoniseren.

Het Rekenhof stelt vast dat er vooruitgang is geboekt in het harmoniseren van processen en documentatie. De oprichting van een cel Quality Control, waarvan de opdrachten worden uitgebreid tot alle diensten die rond gezinshereniging werken, zou die positieve dynamiek nog gevoeliger kunnen versterken.

In zijn antwoord verklaart de DVZ dat hij terugvalt op de praktische expertise van zijn medewerkers veeleer dan één enkele cel Quality Control te creëren. Sommige medewerkers zijn specifiek aangesteld per kantoor (verblijf FR, verblijf NL en visa) om bepaalde arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te analyseren en de rechtspraak te harmoniseren, weigeringen/intrekkingen te helpen motiveren en regelmatig de benodigde feedback te geven aan de andere medewerkers van de dienst. De twee verblijfskantoren en het visumkantoor wisselen dus regelmatig relevante informatie uit.

Aanbeveling 10

Zo snel mogelijk een vervalddagsysteem invoeren voor de dossieropvolging dat de status en de termijnen vastlegt, en ervoor zorgen dat zo'n systeem naderhand wordt geïntegreerd in de applicatie Evibel

DVZ

Meer dan drie jaar na de publicatie van het verslag van het Rekenhof in 2020 is er nog steeds geen automatisch vervalddagsysteem voor de opvolging van dossiers. De DVZ geeft echter aan dat er binnen de dienst Gezinshereniging cellen zijn opgericht om specifieke materies nauwlettender op

te volgen (cel Intrekking Verblijf, cel Openbare orde/Huiselijk geweld, cel Opvolging van de motivering/rechtspraak). Die cellen staan in voor de analyse en opvolging van die dossiers.

In haar antwoord deelt de staatssecretaris mee dat het automatisch ‘flaggen’ van dossiers waarvan de behandelingstermijn bijna zal verstrijken, deel uitmaakt van het globale digitaliseringsproject eMigration dat aan de gang is en dat deze legislatuur concreet vorm heeft gekregen. De eerste modules zullen echter pas begin 2024 worden opgeleverd.

Aanbeveling 11 F+-aanvragen systematisch onderzoeken (of laten afhandelen door de gemeenten als zij een gunstig advies formuleren over de aanvraag) en bij die gelegenheid bepalen dat de integratievoorwaarden moeten worden geverifieerd als de herenigers Belg zijn, om de controlemogelijkheid te benutten die deze stap van de procedure biedt	DVZ	
---	-----	---

Sinds begin 2021 behandelt de Franstalige afdeling Verblijf van de DVZ de F+-aanvragen voor de toekenning van een duurzaam verblijf voor gezinsleden van EU-onderdanen. Volgens de DVZ is die afdeling erin geslaagd zo'n 75 % van de aanvragen tot april 2023 te behandelen, en vervolgens bijna 100 %. Op de Nederlandstalige afdeling Verblijf kon dankzij de opleiding van een nieuwe medewerker, de behandeling van die aanvragen sinds mei 2023 worden hervat.

Aanbeveling 12 Nagaan in hoeverre het inlichtingenbulletin dat de politie moet invullen (het ABC-formulier) nuttig is en of het mogelijk is rechtstreeks toegang te krijgen tot die inlichtingen via het nieuwe systeem Evibel, om tot een geautomatiseerd inlichtingenbulletin te komen en de procedure te vereenvoudigen	DVZ	
--	-----	---

Het ABC-formulier werd in mei 2021 afgeschaft. De gemeentebesturen moeten echter nog steeds de inschrijvingsdocumenten naar de DVZ opsturen, zodat die weet welke vreemdelingen in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven (identiteitsdocument, adrescontrole enz.).

Aanbeveling 13 In het kader van de DNA-procedure met een overheidsopdrachtenprocedure of een concessieprocedure werken voor de leveringen en dienstprestaties, overeenkomstig de overheidsopdrachtenwet van 17 juni 2016 en, in voorkomend geval, de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten, om de normen voor mededinging in acht te nemen	DVZ	
--	-----	---

Aangezien er zich tal van problemen hadden voorgedaan met de levering van de kits voor de staalafnames voor de DNA-procedure is de DVZ begin april 2023 een aanbestedingsprocedure gestart gericht aan andere bedrijven dan het bedrijf dat tot dan toe de kits leverde. De DVZ heeft bij het Erasmusziekenhuis informatie opgevraagd over de specifieke kenmerken die in deze aanbesteding moeten worden opgenomen. De dienst Boekhouding van de DVZ zal dit dossier opvolgen.

4.2 Samenwerking tussen de DVZ en zijn externe partners

Aanbeveling 14

De wettelijke en reglementaire aanpassingen opnemen in de omzendbrieven die op de website staan, zodat aanvragers over correcte en volledige informatie beschikken

DVZ

De DVZ lanceerde in het voorjaar van 2021 zijn nieuwe website, met daarop de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (en de bijlagen) en het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Op de website staat ook een link naar de website van de FOD Justitie.

Het Rekenhof is van oordeel dat zijn aanbeveling niet is uitgevoerd, aangezien de aanvragers op de website van de DVZ geen rechtstreekse link vinden naar de omzendbrieven die hen informatie kunnen verstrekken over de toe te passen procedures. Deze website mag dan bovendien wel alle procedures voor gezinshereniging bevatten⁶, een systematische lijst met de wettelijke, reglementaire en administratieve normen (omzendbrieven) die per onderwerp van toepassing zijn, ontbreekt.

Aanbeveling 15

Ervoor zorgen dat de stukken en dossiers in verband met verblijfsaanvragen op betrouwbare, unieke en beveiligde manier kunnen worden overgezonden tussen de DVZ en de gemeentebesturen, zodat er geen verloren gaan

DVZ

Onder leiding van de directie Personeel en Organisatie van de FOD Binnenlandse Zaken is een grootschalig project opgestart om de communicatie tussen de gemeentebesturen en de DVZ te digitaliseren. De analyse voorafgaand aan de uitrol van het project is begonnen in 2021. Het project loopt nog steeds.

Aanbeveling 16

Een geformaliseerde monitoring van de diplomatieke posten uitwerken

DVZ

De DVZ benadrukt dat er dagelijks contacten zijn met de diplomatieke en consulaire posten: uitwisseling van informatie, dossieraanvragen met het oog op de evaluatie van de behandeling ervan, opleiding, ondersteuning en controle. Bovendien verloopt het overleg tussen de DG Consulaire Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken en de dienst nu gestructureerd: wekelijks wordt immers vergaderd. Het Rekenhof is van oordeel dat deze nauwe en continue samenwerking ervoor zorgt dat de dossiers worden behandeld in lijn met de respectieve verwachtingen van de partners. Toch kondigde de DVZ in 2020 aan dat hij van plan was om een gestructureerde monitoring van de diplomatieke posten in te voeren. Die is echter nog niet doorgevoerd.

⁶ Dienst Vreemdelingenzaken, *Gezinshereniging*, webpagina geraadpleegd in juli 2023, dofi.ibz.be.

Aanbeveling 17

Nagaan hoe de FOD Buitenlandse Zaken de opdrachten uitvoert die aan hem zijn gedelegeerd, en de kwaliteit beoordelen van het toezicht op de uitreiking van visums door de diplomatieke posten

DVZ

De DVZ is begonnen met een werklasmeting. Uit de resultaten blijkt dat de belangrijkste diensten van de afdeling Toegang en Verblijf onderbemand zijn om hun taken te kunnen uitvoeren. In die omstandigheden is de DVZ van mening dat het redelijkerwijs niet haalbaar is structurele maatregelen door te voeren om de wijze waarop de taken van de diplomatieke en consulaire posten worden uitgevoerd, te evalueren. Daarnaast wijst DVZ erop dat er intussen effectief met de FOD Buitenlandse Zaken wordt samengewerkt (zie [aanbeveling 16](#)).

Aanbeveling 18

Ervor zorgen dat meer gemeentes gecontroleerd worden, om tegemoet te komen aan de doelstellingen uit de risicoanalyse die de dienst Ondersteuning voor Externe Partners (OEP) goedkeurde

DVZ

De werkwijze van de dienst OEP is aangepast om meer gemeenten te kunnen controleren.

Zo controleerde de dienst OEP in 2021 13.434 dossiers en 69 gemeenten. Daarbij werd ook hun kennis van de regelgevende en administratieve normen inzake verblijf (grondig, voldoende, voor verbetering vatbaar en onvoldoende) beoordeeld. De dienst heeft acht opleidingsdagen over deze normen georganiseerd, waaraan 2.373 gemeentelijke ambtenaren hebben deelgenomen.

In 2022 controleerde de dienst OEP 28.873 dossiers en 68 gemeenten, en beoordeelde hij ook hun kennisniveau. De dienst organiseerde twintig opleidingsdagen, waaraan 3.104 gemeentelijke ambtenaren hebben deelgenomen, en beantwoordde ook 9.565 e-mails.

Het Rekenhof stelt vast dat het aantal gecontroleerde gemeenten lager ligt dan ten tijde van de audit. In 2018 ging het nog om 90 gemeenten, tegenover 161 in 2015. Het aantal daalt dus gestaag. Volgens de monitoringmethode van de dienst OEP zouden elk jaar 180 gemeenten (van de 589 in België) moeten worden gecontroleerd.

In zijn antwoord benadrukt de DVZ dat de gecontroleerde gemeenten werden geselecteerd op basis van de vastgestelde moeilijkheden of fouten. De sterke toename van het aantal gecontroleerde dossiers getuigt daarvan. Bovendien werd en wordt altijd bijzondere aandacht besteed aan de kwaliteit van de opleidingen voor de gemeentebesturen. De DVZ deelt tot slot nog mee dat de dienst OEP zopas versterking kreeg om de kwaliteit van de controles nog op te drijven.

In haar antwoord benadrukt de staatssecretaris bovendien dat in 2022 veel meer gemeentelijke ambtenaren werden opgeleid door de dienst OEP.

Aanbeveling 19

De opdracht van de controle op de gemeentebesturen op middellange termijn evalueren en zo nodig de risicoanalyse en de controlemethodes herzien. Die evaluaties en herzieningen moeten worden uitgevoerd door personen die niet tot de dienst OEP behoren

DVZ

Bij gebrek aan personeel (zie [aanbeveling 17](#)) heeft de DVZ deze aanbeveling niet kunnen uitvoeren.

Aanbeveling 20

Statistieken maken van de interacties met de gemeentebesturen; indicatoren bepalen om de performantie te meten en daarvoor doelstellingen bepalen; een computergestuurd "ticketsysteem" overwegen om de vragen van gemeentebesturen te beantwoorden

DVZ

De DVZ heeft de hulp ingeroepen van de dienst Personeel en Organisatie (digitalisering) van de FOD Binnenlandse Zaken. Een gelijkaardig project voor een onlineformulier wordt momenteel immers ontwikkeld voor de Infodesk van de DVZ.

Aanbeveling 21

De gemeentebesturen bevragen over hun behoeften en hun tevredenheid over de verleende bijstand, de aangeboden opleidingen, de monitoring en de werkinstrumenten. Die evaluatie regelmatig herhalen en op grond van de resultaten tegemoetkomen aan de wensen, zo nodig de dienstverlening verbeteren en de bijstands- en toezichtsprocessen beter in de hand houden

DVZ

In juni 2022 heeft de DVZ specifiek voor de gemeenten (Gemcom), een nieuwe modernere en meer gebruiksvriendelijke website ontwikkeld. Op provinciaal niveau werden zes basisopleidingen georganiseerd (Gent, Antwerpen, Brussel (FR en NL), Bergen, Namen). Na elke opleiding ontvingen alle deelnemende gemeenten een evaluatieformulier. Het opleidingsprogramma werd bijgestuurd op basis van de ontvangen antwoorden en het nieuwe programma wordt uitgetest tijdens de opleidingen in 2023.

In hun antwoorden benadrukken de staatssecretaris en de DVZ ook dat de gemeentebesturen zich in het kader van de digitalisering van de procedures voor het beheer van de migratiestromen tussen de DVZ en de gemeentebesturen (project eMigratie) konden uitspreken over de vastgestelde problemen en de gewenste oplossingen. Er werden in dat verband vijftien workshops georganiseerd.

Aanbeveling 22

Samen met de DVZ een risicoanalyse uitvoeren en een methode uitwerken die objectieve maatstaven aanreiken voor de selectie van diplomatieke posten, het aantal te controleren dossiers, de tijd die nodig is voor de controle, de rapportering en de opvolging, en het aantal medewerkers die ervoor moeten worden ingezet

FOD Buitenlandse
Zaken

Om het toezicht op de diplomatieke posten beter te structureren en te objectiveren, stuurde de FOD Buitenlandse Zaken een vragenlijst naar alle posten met een visumactiviteit. Aan de hand van de antwoorden en de daaruit voortvloeiende indicatoren kunnen de risico's van deze activiteit worden ingeschat en kunnen de posten worden gerangschikt volgens het frauderisico. Die risicoanalyse van 2021 zal in 2024 worden geactualiseerd. Daarnaast hebben de FOD Buitenlandse Zaken en de DVZ een monitoringdocument opgesteld, met daarin met name een toelichting bij de gehanteerde criteria. Dit document is een aanvulling bij de resultaten van de risicoanalyse om een te controleren diplomatieke post en de controlemodaliteiten te selecteren. Tot slot heeft de FOD op verzoek van de DVZ in de eerste helft van 2021 ook de omzendmail uit 2019 over het migratierisico, die als basis dient voor de beoordeling van de DVZ, geactualiseerd. Vervolgens heeft de dienst Monitoring van de DG Consulaire Zaken op basis van een analyse van de bij de posten verzamelde gegevens in 2022 controles uitgevoerd bij de posten die de grootste risico's vertoonden.

Het Rekenhof stelt vast dat het monitoringdocument van Buitenlandse Zaken bepaalt dat alle pos-
ten in principe eens om de vier jaar moeten worden gecontroleerd. Deze ambitieuze doelstelling
is echter niet gehaald, want van de 83 diplomatieke posten zijn er vijf in 2021 gecontroleerd en zes
in 2022. Elf controles zijn uitgevoerd of gepland voor 2023.

Voorts zijn er van de tien posten die volgens de risicoanalyse van 2021 het grootste risico vormden,
sindsdien slechts vijf gecontroleerd of gepland voor controle in de tweede helft van 2023.

Aanbeveling 23

Systematisch opvolgen welk gevolg er werd gegeven aan
aanbevelingen die werden geformuleerd na controles van het
uitreiken van visums, om zo een leercyclus tot stand te brengen

FOD Buitenlandse
Zaken

De monitoring is een continu proces dat met de diplomatieke posten wordt besproken. Zo waren
er contacten toen een vermoedelijke fraude bij de uitgifte van gecombineerde vergunningen⁷ in
Turkije werd ontdekt. Op initiatief van de DVZ zijn ambtenaren van de FOD Buitenlandse Zaken,
samen met de diensten van het Vlaamse Gewest op een gezamenlijke controlemissie naar Istanbul
getrokken, waar ze meer dan 700 dossiers hebben doorgelicht.

De conclusies van de monitoring worden overigens opgenomen in het bijscholingsproces voor de
medewerkers op de diplomatieke posten tijdens regionale conferenties. De Belgische ambassades
binnen een bepaalde regio nemen eraan deel⁸.

Aanbeveling 24

Meer controles ter plaatse uitvoeren als uit de doorgedreven
risicoanalyse blijkt dat dat nodig is, maar wel nagaan hoeveel dat
extra zou kosten

FOD Buitenlandse
Zaken

Deze aanbeveling kon niet worden uitgevoerd wegens de pandemie. Het misbruik van de al ge-
noemde procedure van de gecombineerde vergunning dat begin 2023 aan het licht is gekomen,
was de aanleiding voor de controle ter plaatse (zie [aanbeveling 23](#)). De FOD Buitenlandse Zaken
benadrukt bovendien dat de tijdens de regionale conferenties uitgevoerde opdrachten ook een
kans zijn om controles uit te voeren op de post waar die conferentie plaatsvindt.

Volgens het Rekenhof zouden controles ter plaatse, die gebaseerd zijn op een formeel gedefini-
eerde risicoanalyse, een aanvulling kunnen zijn op het systeem van het door de FOD Buitenlandse
Zaken ingevoerde systeem van monitoring van de posten, indien blijkt dat de controle efficiënt en
tegen een redelijke kostprijs kan worden uitgevoerd.

⁷ De gecombineerde vergunning is een verblijfstitel waarmee niet-Europese onderdanen meer dan 90 dagen in België mogen
werken en verblijven.

⁸ Doorgaans zijn er twee regionale conferenties per jaar. Vanwege de pandemie is er sinds 2021 echter maar één gehouden,
in Abidjan in april 2023. De volgende staat gepland voor november 2023.

Aanbeveling 25

Nagaan hoeveel het zou kosten om VisaNet uit te rusten met een systeem voor automatische monitoring, en de verwachte output evalueren in termen van een betere beheersing van de risico's op fraude en termijnoverschrijdingen; naargelang van het resultaat van die evaluatie: eventueel zo'n systeem ontwikkelen en invoeren

FOD Buitenlandse
Zaken

De diversiteit van de lokale situaties en van de diplomatieke posten (volume, complexe dossiers, personeel) bemoeilijkt een geautomatiseerde aanpak van de monitoring. Zo'n standaardisering, met regelmatige updates, zou post per post moeten gebeuren. Volgens de FOD Buitenlandse Zaken is zo'n ontwikkeling niet realistisch en evenmin realiseerbaar. De FOD heeft dus gekozen voor een aanpak die rekening houdt met lokale situaties, die moeilijk in te stellen zijn op basis van de gegevens in die programma's. De versterking van de lokale aanpak in de tweede helft van 2024 zal aansluiten bij de updates die zijn gepland in het programma VisaNet, met daarin alle visumaanvragen⁹. De bedoeling is één en ander grondiger te kunnen opvolgen aan de hand van een bordtabel voor elke post. Daarin zullen o.a. de evolutie van de visumaanvragen, van de goedkeuringen en van de weigeringen van de DVZ opgenomen zijn.

Het Rekenhof is van oordeel dat die lokale aanpak een voldoende beheersing van de risico's op fraude en termijnoverschrijding kan garanderen.

Aanbeveling 26

Indicatoren invoeren om de performantie te meten, zowel voor het werk van de dienst Monitoring als voor de behandeling van visumaanvragen door de diplomatieke posten (bv. indicatoren voor de verwerkingstermijn voor elk type van visumaanvraag), en precieze doelstellingen aan die indicatoren koppelen

FOD Buitenlandse
Zaken

In het kader van een *Business Intelligence* project, heeft de FOD Buitenlandse Zaken een globale tool ingevoerd om de prestaties en de werklust van de diplomatieke posten te beoordelen, zodat de middelen en behoeften beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Deze tool helpt ook om de afleveringstermijnen van de visums beter op te volgen.

Volgens het Rekenhof is die tool nuttig om de prestaties van de diplomatieke posten op te volgen. In dit stadium legt de FOD Buitenlandse Zaken echter geen doelstellingen vast voor de diplomatieke posten en worden aan de werkzaamheden van de dienst Monitoring ook geen doelstellingen of indicatoren gekoppeld.

5 Conclusies

Naar aanleiding van zijn opvolgingen van 15 augustus 2021 en 30 april 2023 is het Rekenhof van oordeel dat van de 26 aanbevelingen die het in zijn initiële audit van januari 2020 had formuleerd, er zes werden uitgevoerd, er vijftien in uitvoering zijn en er aan vijf geen gevolg werd gegeven.

⁹ Bij die update worden in VisaNet geïntegreerde verslagen toegevoegd waarover het personeel (hoofd van de post, consul, medewerkers belast met de visums) kan beschikken. Ze omvatten het aantal behandelde aanvragen, de genomen beslissingen (goedkeuringen/weigeringen), de behandelingstermijnen en de verdeling van de dossiers die zijn behandeld door de lokale medewerkers en medewerkers die betrokken zijn bij het beslissingsproces. Die verslagen geven het hoofd van de post niet enkel een totaalbeeld van de activiteit van zijn post en van de werklust van de medewerkers, maar ook van de verhouding tussen de aanvragen gericht aan de DVZ en de ambtshalve afgeleverde documenten.

De aanbevelingen van het Rekenhof over de beheersing van de behandelingstermijnen van de visumaanvragen en de verbetering van de samenwerking van de DVZ met zijn partners (gemeenten en de FOD Buitenlandse Zaken) werden uitgevoerd.

Toch blijven verschillende belangrijke aanbevelingen onvolledig uitgevoerd of niet opgevolgd. Dit is onder meer het geval voor de uitreiking van verblijfsvergunningen: door een gebrekkige opvolging van de dossiers en een tekort aan essentiële statistieken heeft de DVZ het proces te weinig onder controle.

De DVZ is begonnen met werklastmetingen. Op basis daarvan is hij van oordeel dat hij door een aanzienlijk personeelstekort, zijn essentiële taken niet kan uitvoeren. Door het meten van die werklast moet het volgens het Rekenhof mogelijk zijn de personeelsbehoefte te objectiveren. Dat moet echter gepaard gaan met een nauwkeurige meting van de behandelingstermijnen voor alle aanvragen.

Dit verslag is enkel elektronisch beschikbaar,
in het Nederlands en het Frans, op rekenhof.be.

WETTELIJK DEPOT
D/2023/1128/36

COVERFOTO
Shutterstock

ADRES
Rekenhof
Regentschapsstraat 2
1000 Brussel

TEL.
+32 2 551 81 11

rekenhof.be